

YRSA
SIGUR
ÐAR
DÓTTIR

MUISTAN SINUT

- M U S T A J Ä Ä -

Suomentanut Marjakaisa Matthíasson

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Pohjoismaiden neuvosto on tukenut tämän kirjan kääntämistä.

**Pohjoismaiden
neuvosto**

Tämä kirja on fiktiota.
Henkilöt, tapahtumat ja paikat ovat
kirjailijan mielikuvituksen tuotetta.

Islanninkielinen alkuteos
Gættu þinna banda

Copyright © Yrsa Sigurðardóttir 2022
Published by agreement with Salomonsson Agency
Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

ISBN 978-951-1-46145-6

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Kirja on omistettu siskolleni,
Laufey Ýr Sigurðardóttirille.

Haluan kiittää seuraavia lämpimästi avusta
kirjan tietojen keräämisessä ja yleisestä avuliaisuudesta:

Sairaanhoitaja Auður Ásgeirsdóttir

Poliisipäällikkö Grímur Hergeirsson

Ilopilleri Hálfdan Steinþórsson

Museonjohtaja Kristín Jóhannsdóttir

Hotellinjohtaja Magnús Bragason

Toiminnan mies Þröstur Johnsen

1. LUKU | PÄIVÄ 1 – TORSTAI

Matkalla oli tuskin muuta nähtävää kuin vaahtopäinen meri. Siitä huolimatta Trausti oli mennyt lautan kannelle, ei tuijottaakseen kuohuvia aaltoja vaan virkistäytymään merenkäynnissä. Hän piteli tiukasti kiinni reelingistä, sulki silmänsä ja antoi lumen piestä kasvojaan tauotta ja säälimättä. Alus puski tuulta päin, ja viattomat lumihiuhteet tuntuivat kuin rakeilta. Oli outoa, että nuo luonnon neulanpistot tekivät hyvää. Hänellä oli selvästi parempi olo, häntä ei enää oksettanut, ja päänsärky, joka oli miltei estänyt häntä ajattelemasta, oli laantumassa. Sisällä ilma oli tunkkainen, aallokon lannistamien matkustajien oksennuksen hajun kyllästävä. Hän aikoi seistä kannella, kunnes lautta laskisi laituriiin.

Trausti kohotti kätensä otsalleen ennen kuin avasi silmänsä. Hän erotti hämärästi myrskyn keskeltä aivan lähellä häämöttävää maata. He taisivat olla jo melkein perillä. Hän kääntyi ja katsoi suuresta ikkunasta saliin, jossa hänen ystävänsä kyyhöttivät nojatuoleissa. Hänen mielessään käväisi hakea heidät ulos, mutta hän luopui ajatuksesta. Kukaan heistä ei ollut halunnut tulla kannelle hänen seurakseen, ja oli epätodennäköistä, että he olisivat muuttaneet mielensä. He eivät olleet uskaltaneet pystyyn huolimatta Traustin kauniista sanoista, että ulkoilma piristäisi heitä. He pelkäsivät menettävänsä istuinpaikkansa, koska lautta oli täpötäysi, niin täysi, että he eivät olleet saaneet kuin neljä lippua. Hän oli joutunut piiloutumaan takapenkille takkien alle, kun he ajoivat lautalle. Heidän päästyään sisälle asialla ei

ollut väliä, ja hän sekoittui muiden matkustajien joukkoon. Kaikeksi onneksi. Hän ei voinut kuvitellakaan, millainen olo hänellä olisi ollut autokannella tässä keinunnassa.

Kun hän taas vilkaisi eteenpäin, sataman suun kallioseinät eivät enää olleet epäselviä varjoja. Lautta lähestyi niitä kovaa vauhtia, ja ennen kuin hän tajusikaan alus oli lipunut ohi Ystikletturin äkkijyrkän kallioseinän ja kallioluolan, jonka seinämät katosivat meren pinnan alle. Hän uskoi näkevänsä Klettsvíkin lahden verkkoaltaan, jossa eleli kaksi maitovalassisarta, mutta niistä kumpikaan ei kohottanut päätänsä merestä seuratakseen aluksen saapumista satamaan. Ehkeivät ne edes enää asustelleet siellä tai olivat saaneet tarpeekseen kotipaikkansa ohi kulkevasta lautasta. Ei sillä väliä, hänellä oli muutenkin kylliksi katsottavaa: Heimakletturin kallio oikealla ja uusi laavakenttä vasemmalla.

Kaikki oli täydellistä eikä hän olisi halunnut muuttaa mitään. Ei edes vaikeaa laivamatkaa Þorlákshöfnistä. Alun perin tarkoituksena oli ollut nousta lauttaan Landeyjahöfnin satamasta, josta matkaa oli kivenheiton verran. Mutta aamulla liput hankkinut Ari oli saanut tekstiviestin, jossa ilmoitettiin, että epäsuotuisten sääolojen vuoksi lähtösatamaa jouduttiin muuttamaan. Heille sillä ei ollut väliä. Lyhyempi ajomatka, pidempi lauttamatka, mutta ajallisesti se oli lähes yksi ja sama. He eivät myöskään voineet joustaa matkan ajankohdasta. Asia oli sen luontoinen.

Laivamatkan aloituspaikka ei suinkaan ollut ensimmäinen este, jonka kohtalo heitti heidän tielleen. He olivat melkein joutuneet luopumaan matkasta, koska saarella ei ollut tarjolla majoitusta. Oli tammi-kuu eikä heistä yhdenkään mieleen ollut juolahtanut, että kaupunki olisi täynnä matkailijoita niin kuin kesällä. Tilanne oli kuitenkin juuri sellainen. Hallitus oli päättänyt järjestää konferenssin kalastuksen tulevaisuudesta, ja konferenssipaikaksi oli valittu Vestmannasaaret. Eri puolelta maata saapui varustamoiden väkeä, niin että hotellien, majatalojen ja kesämökkien kaikki yösiijat olivat menneet kuin kuumille kiville samoin kuin Herjólfur-lautan liputkin. Yleensä näin

kävi vain elokuun ensimmäisenä viikonloppuna järjestettävän kansanjuhlan tienoilla, mutta täpötäyden lautan sukupuolijakauma poikkesi kesäisestä samoin kuin tunnelmakin. Katsoipa mihin suuntaan hyvänsä näköpiirissä oli vakavaimmeisiä miehiä, jotka tuntuivat oletta-
van, että heidän ja hallituksen tulevaisuudennäkemykset eivät mitenkään voineet olla yhteneväisiä.

Ystävysten pelastukseksi tulivat Arin suhteet. Hän onnistui hankkimaan majapaikan, eikä ihan minkä hyvänsä. Hotellin sijaan he majoittuisivat yhdessä Stórhöfðillä sijaitsevaan vastaremontoituun taloon, johon he kaikki mahtuivat. Kunkin makuuhuoneen yhteydessä oli kylpyhuone ja kaikki oli lähes täydellistä. Paitsi, että huoneita oli neljä ja heitä viisi. Mutta Leifurista, joukon kolmannelta miehestä, oli pikkujuttu nukkua olohuoneen sohvalla, ja sillä tavoin asia oli ratkennut. Trausti oli huoannut helpotuksesta, kun Leifur tarjoutui ottamaan sohvapaikan, sillä valinta olisi tehty heidän kahden välillä. Ryhmän kaksi naista eivät tulleet kysymyksenäkään, siitä ei edes keskusteltu, ja Ari hankki talon, joten hänellä oli luonnostaan oikeus huoneeseen. Koska talonomistajille ei saanut kertoa, että yksi heistä nukkuisi sohvalla, Trausti oli varautunut siihen, että hänet tuomittaisiin paikalle. Hän oli huomattavasti siistimpi kuin Leifur, ja oli epätodennäköisempää, että hän nukkuisi pitkään. Mutta Leifur oli pelastanut tilanteen ennen kuin Ari määräsi Traustin sohvapaikalle.

Trausti katseli etelään ja toivoi näkevänsä talon satamasta, mutta ei tavoittanut sitä katseellaan. Hän odotti viikonloppua innoissaan. Eihän sitä joka päivä päässyt majoittumaan taloon, joka oli osa majakkaa. Kyseessä oli asuinrakennus, jossa Stórhöfðin majakanvartija oli asunut eläkkeelle jäämiseensä saakka. Siinä vaiheessa sekä majakka että säähavainnointi oli automatisoitu. Sijoittajat olivat ottaneet talon pitkäaikaisvuokralle ja remontoineet sen suurin kustannuksin. Suuren pankin kansantaloustieteilijänä Ari tunsu heistä yhden, ja mies oli säälinnyt Aria kuultuaan ryhmän vaikeuksista löytää majoitusta. Ari ansaitsi valtavat kehu ratkaistuaan ongelman, etenkin, kun kukaan ei vielä ollut majoittunut tuossa vastaremontoidussa luksustalossa. He

olisivat talon ensimmäiset vieraat, koska sijoittajatkään eivät olleet vielä raskineet majoittua siellä. Tarkoituksena oli vihkiä talo, kun pahimmat talvisääät olisivat loppuneet. Sijoittajat eivät varmaankaan halunneet ottaa sitä riskiä, että tuulenpuuska lennättäisi heidät niemennokasta suoraan mereen.

Toisena isona etuna oli, ettei majoituksesta tarvinnut maksaa. Trausti suoritti reumatologian jatko-opintoja Yhdysvalloissa, ja vaikka se tarkoittikin lähinnä sairaalassa työskentelyä, palkka oli kurja. Mikäli työlle laski tuntipalkan, se vastasi suunnilleen nuorison pikaravintolan autoluukulla saamia tienestejä. Kuunvaihteessa hänellä oli aina rahat tiukassa, ja lentolippu Islantiin oli ollut törkeän kallis, koska hän joutui ostamaan sen lyhyellä varoitusaajalla. Kolmen yön hotellimajoitus olisi koetellut kukkaroa vielä enemmän, joten hän iloitsi siitä, että ainoana ehtona oli ollut, että he pitäisivät paikat siisteinä, eivät rikkoisi mitään ja siivoaisivat jälkensä lähtiessään. Omistajat olivat tuskin olleet kovin huolissaan, kun kuulivat matkan tarkoituksen. Hautajaisvieraat käyttäytyivät yleensä kunnolla.

Lautta alkoi hivuttautua kohti laiturin reunaa, ja Trausti kääntyi takaisin ikkunaan. Ystävät nousivat pystyyn yksi toisensa jälkeen, ja Sigga heilautti hänelle kättään kiirehtimisen merkiksi. Hän hymyili Siggalle ja heilautti itsekin kättään, jätti reelingin ja siirtyi sisään. Hän toivoi, ettei hymy ollut liian leveä. Koska matkan syy oli niin surullinen, hän ei halunnut näyttää, kuinka paljon oli odottanut viikonloppua. Toivottavasti muut olivat hänen kanssaan yhtä mieltä siitä, että elämä jatkuisi, ja he voisivat nauttia yhdessäolosta huomisten hautajaisten jälkeen. Asiaa ei kuitenkaan voinut ottaa puheeksi. *Tehdäänkö jotain mieletöntä, kun Gugga on saatettu haudan lepoon?* Eikä tunnelmaakaan voinut päättää etukäteen. Se syntyisi itsestään. Jos onni olisi myötä, ilo nousisi luonnostaan.

Trausti seurasi ystäviensä perässä autokannelle, ja he istuutuivat kahteen autoon. Hän oli toivonut, että he olisivat tyytyneet yhteen autoon, jolloin he olisivat voineet matkustaa yhdessä, mutta se ei ollut mahdollista matkatavaroiden vuoksi. Näin kukaan ei toisaalta joutunut

istumaan takapenkillä keskellä. Siggaa lukuun ottamatta he kaikki olivat kookkaita, eikä Sigga olisi suostunut siihen, että asia olisi päätetty ruumiinrakenteen perusteella. Kapea keskipaikka olisi mahdollisesti langennut Traustille, ja hän olisi tarvinnut koko viikonlopun jalkojen vetreytymiseen. Ei, tämä järjestely oli parempi. Trausti sai takapenkki-paikan Arin hienosta sähköautosta, ja Sigga istui etupenkillä. Ragga sai kyydin Leifurin farmariautossa. Autot oli pysäköity vierekkäin, ja hän nyökkäsi Raggalle, kun heidän silmänsä kohtasivat. Ragga vastasi hymyyn ja kääntyi sitten eteenpäin, kun Trausti jäi tuijottamaan hänen profiliaan kiusallisen kauan.

”Mikä roskalappu tuo on? Eikö mainoksilta saa koskaan rauhaa?” Ari osoitti ärtyneenä paperiarkkia, joka oli työnnetty toisen tuulilasinyyhkiön sulan alle.

Trausti vilkuili ympärilleen ja ihmetteli mainoskampanjaa. Hän ei nähnyt vastaavanlaista paperinpalaakaan minkään toisen auton tuulilasissa.

”Onko se sakkolappu?”

Ari tuohtui entisestään. ”Sakkoko? Mistä hyvästä? Siitä, ettei maksa lautalla pysäköinnistä? Liian suuresta nopeudesta lautalla?”

”Ehkä ne tajusivat, että minä matkustan jäniksenä ja sakottavat siitä?” Trausti toivoi, ettei asia olisi niin. Toisten mielestä saattoi käydä järkeen, että hän maksaisi sakon, koska hänhän oli piileskellyt, ja sakko olisi taatusti huomattavasti kalliimpi kuin matkalippu. Lentokentällä hän oli nostanut sen verran käteistä kuin arveli voivansa kuluttaa matkalla tuhlaamatta liikaa. Sakko sekoittaisi suunnitelmat kokonaan.

”Helvetin fasistit.” Ari irrotti turvavyön, avasi oven ja kurottautui tarttumaan paperinpalaan. Hän luki tekstin puolittain auton ulkopuolella ja antoi lapun pudota lattialle ennen kuin istuutui autoon.

”Varsinaista soopaa.”

”Mitä siinä luki?” Sigga kuulosti yhä siltä kuin kärsisi merisairaudesta.

”Jotain pötyä. Ei siis sakkolappu.” Ari kiinnitti taas turvavyönsä ja tarttui molemmin käsin ohjauspyörään. ”Come on. Milloin me oikein päästään ulos täältä?”

”Ihan kohta.” Trausti oli nähnyt paperilla kirjoitusta. ”Mitä siinä luki?”

”Sanoinhan jo, jotain hölynpölyä. *Painukaa kotiin. Älkää jääkö tänne.* Jotain sellaista. Varmaan tarkoitettu jollekulle poliitikolle. Joku vihainen kalastusaluksen varustaja vain erehtyi autosta.”

Kansi raikui teräksen kitinästä ja narinasta. Hetken kuluttua suuri luukku avautui ja autot lähtivät liikkeelle. Ari huokasi helpotuksesta, eikä Trausti enää edes yrittänyt nähdä paperilappua auton sivuikkunasta. Hän käänsi katseensa eteen ja varoi hymyilemästä tai ilmaismasta mitenkään muutoinkaan odottavansa innokkaasti näitä päiviä. Ihan vain siltä varalta, että Sigga tai Ari sattuisivat vilkaisemaan taustapeiliin. Hän ei halunnut vaikuttaa omituiselta.

Hän onnistui pitämään kasvonsa peruslukemilla. Juuri tuolla hetkellä hän ei olisi halunnut olla missään muualla kuin Vestmannasaarilla ystäviensä seurassa. He muodostivat ainoan ystäväporukan, johon hän oli koskaan kuulunut, ja hän oli kaivannut heitä valtavasti. He olivat suhtautuneet häneen ystävällisesti ensimmäisestä päivästä alkaen eivätkä olleet huomanneet hänen käytöksessään sitä, mikä peruskoulussa ja lukiossa oli ärsyttänyt hänen luokkatovereitaan. Hän ei tosin ollut koskaan tajunnut, mitä vikaa hänessä oli eikä ollut siksi pystynyt korjaamaan asiaa. Silti hän oli tehnyt parhaansa miellyttääkseen koulukavereitaan. Jos hän muutti jonkin pikkuseikan, jokin muu asia tuntui heistä naurettavalta, typerältä tai täysin mahdottomalta. Hän oli jo niin tottunut kiusaamiseen ja haukkuihin, että oli vienyt aikansa ennen kuin hän lakkasi olemasta varuillaan ja ymmärsi, että nuo uudet ystävät olivat juuri sitä. Ystäviä. Eivät naamioituneita vihollisia, jotka paljastaisivat oikeat kasvonsa, kun hän lopulta rentoutuisi.

He olivat tutustuneet yliopisto-opintojensa alussa muuttaessaan opiskelija-asuntolan samalle käytävälle samaan aikaan. He kaikki tulivat maalta ja olivat siksi sosiaalisesti aloitusruudussa. Saattoi väittää, että heitä ei ollut ajanut yhteen samankaltainen elämänasenne tai harastukset, vaan kaupungin yksinäisyys. Mutta merkkillistä kyllä, koko

ryhmä lokshti yhteen. Kiivaita riitoja oli ollut harvoin eikä kukaan ryhmän jäsenistä erityisemmin ärsyttänyt ketään toista. Totta kai joskus oli pientä nahistelua, mutta siitä selvittiin aina. He olivat vähän kuin yhtä köyttä vetävä sisarusjoukko.

Ryhmä ei ollut tavannut pitkään aikaan, mutta siitä huolimatta he olivat onnistuneet löytämään yhteisen sävelen lautalla. Yleisestä huonovointisuudesta ja pahoinvoinnista huolimatta. Yökötystä vastaan taistellessa oli vaikea vetää mitään roolia, ja matkalla Þorlákshöfnin satamaan käydyt pinnalliset keskustelut vaihtuivat vilpittömyyteen. He kaikki ottivat tutut roolit, vaikka olivat lähteneet omille teilleen opintojen päätyttyä ja löytäneet uusia rooleja muussa seurassa. He kaikki olivat alkaneet työskennellä omalla alallaan, kaikkien voitiin olettaa kehittyneen ja muuttuneen vuosien myötä. Traustia oli ahdistanut ajatus, että kun porukka oli hajonnut, sitä ei voisi enää koota yhteen, eikä mikään olisi niin kuin ennen. Mutta huoli oli osoittautunut turhaksi, niin kuin suurin osa häntä vaivaavista murheista. Toistaiseksi Trausti ei ainakaan ollut huomannut heidän muuttuneen, he olivat ihan entisellään, vain muutamaa vuotta vanhempia. Ehkä se johtui siitä, että he kaikki olivat edelleen lapsettomia ja sinkkuja, vaikka täyttäisivät kolmekymmentä tänä vuonna.

Selvin muutos ensimmäisestä tapaamiskerrasta oli pukeutumistyylissä. Jotkut olivat huomattavasti hienommin pukeutuneita kuin ennen vanhaan. Vaikutti siltä kuin Ari olisi aamulla pukeutunut pankkivaatteisiinsa vanhasta tottumuksesta, muuttanut mielensä ja riisunut puvuntakkinsa, vetäisyyt villapaidan kauluspaidan päälle ja kävellyt autolleen kiiltoahkakengissään. Siggan vaatteet oli nyt merkitty yhdellä jos toisellakin alkukirjaimella, joiden Trausti oletti olevan muotitalojen logoja. Jopa vyönsolki koostui kahdesta kirjaimesta. Hän työskenteli juristina suuressa toimistossa, ja matkalla Þorlákshöfniin hän oli kertonut tienaavansa hyvin. Mutta sitä ei tietenkään voinut suurin sanoin paljastaa kaikille vastaantulijoille, miksi olikin melko ilmeistä, että hän antoi vaatteiden puhua puolestaan. Menestyksestä saattoi tuskin olla huomaamatta. Myös Raggan vaatemaku oli

kehittynyt hyvin erikoisesta järkeväksi. Toisessa sieraimessa ollut pieni kultarengas oli nyt poissa. Jäljellä oli hento arpi, jota ei edes huomannut, ellei sitä erityisesti etsinyt.

Traustin vaatetyyli ei ollut muuttunut siinä määrin kuin Arin, Siggan ja Raggan, mutta kuitenkin hieman. Sairaalalla oli tiettyjä vaatimuksia henkilökunnan pukeutumisesta. Niiden runsaan kahden vuoden aikana, jotka olivat kuluneet hänen poismuutostaan, siisteydestä oli lähes huomaamatta tullut hänen ohjenuoransa. Hän ei pukeutunut yhtä siististi kuin Ari, vaan oli pikemminkin pankkimiesystävänsä jonkinlainen halpisversio. Tässä suhteessa vain Leifur oli ennallaan. Hän näytti edelleen kurjasti menestyneen bändin roudarilta. Hänellä oli yllään farkut, resuinen takki ja kulunut t-paita, jonka kuva oli haalistunut lähes olemattomiin. Se ilahdutti Traustia jollain omituisella tavalla. Hän olisi toivonut, että kaikki olisi niin kuin ennen.

Tietenkään se ei ollut mahdollista. Pukeutumistyyli saattoi muuttua ja vaihtua muodin, iän ja työpaikan mukaan, mutta ryhmä oli kutistunut eikä sitä voinut muuttaa.

Miellyttävä raukeus ja onni, jotka olivat vallanneet hänen mielensä, katosivat kuin tuhka tuuleen. Trausti tunsu ahdistuksen möykyn vatsanpohjalla ja sulki silmänsä. Hän työnsi epämiellyttävät muistot mielestään ja teki parhaansa vaihtaakseen ne muistoihin opiskeluvuosien ilon hetkistä. Mutta kurjat muistot eivät suostuneet kaikkoamaan, ja niiden myötä ajatus mahdollisesta syyllisyydestä kohotti päätään. Hän kumartui alas, jos autokannen tarkkasilmäinen työntekijä sattuisikin laskemaan autojen matkustajat. Päätös ei suinkaan piristänyt mieltä, sillä hänen katseensa osui lattialla lojuvaan kuluneeseen puhelimeen. Puhelin oli varmaan valunut hänen takkinsa taskusta, kun hän kyyhötti lattialla matkalla lautalle. Traustin käsi ei ollut tavoittanut puhelinta lautalla, ja hän oli kuvitellut työntäneensä sen matkatavaroihinsa. Niin olisi kannattanut tehdä. Jopa takkien alla kurjassa valossa hän näki, että näyttö oli säpäleinä, ja kaikki yritykset käynnistää laite olivat hyödyttömiä. Hän oli varmaan astunut pahasti puhe-

limen päälle, ehkä sekä noustessaan autosta että palatessaan sinne. Ei riittänyt, että näyttö oli säpäleinä, runkokaan ei enää ollut litteä vaan vähän vääristynyt.

Ari ajoi lautalta laiturille. Kun Trausti uskoi, että vaara oli ohi, hän nousi penkille ja tarkasteli rikki mennyttä puhelintaan tarkemmin. Hän ei onnistunut laittamaan puhelinta päälle vaan työnsi sen taskuunsa ja toivoi, että se alkaisi taas toimia. Oli sietämätöntä olla ilman puhelinta ja uusi maksoi mansikoita. Sen sijaan että iloitsisi tulevasta, huolet kaatuivat Traustin niskaan. Hän mietti viestiä, joka oli tungettu tuulilasinyyhkijän alle. Oliko se tarkoitettu jollekulle toiselle matkustajalle, kuten Ari väitti? Vai oliko se loppujen lopuksi kuitenkin heille? Tuskinpa. Eihän se ollut mahdollista. *Painukaa kotiin. Älkää jääkö tänne.*

— — —

Kukaan heistä ei katsahtanut taakseen tai taustapeiliin. Siksi heiltä jäi huomaamatta, kun joku asteli tyhjälle autokannelle, nosti lapun lattialta ja katsoi heidän peräänsä autojen kadotessa talvisäähän.

2. LUKU | PÄIVÄ 5 – MAANANTAI

Tavallisuudesta poiketen oli tyyntä, mutta ennustuksen mukaan ilta-päivällä nousisi myrsky. Oli tyyppillistä, että tyyntä sää osui noin varhaiseen aamuun, kun juuri kukaan ei ollut siitä nauttimassa. Matkallaan kotoa hän oli nähnyt liikkeellä yhden ainoan ihmisen, miehen, joka harppoi niityn poikki Breiðabakkin tilan luona, siellä missä harrastajien hevostalli ja lampola sijaittivat. Kumpikaan ei kiinnostanut häntä, ja hän kiitti onneaan, koska harrastus vaati eläinten ruokkimisen aamutuimaan.

Ásta nousi autosta ja paiskasi oven kiinni. Mori-koira haukkui ja riehui takapenkillä hyvin tyytymättömänä siihen, että se jätettiin autoon. Koira oli varma, että se oli unohdettu vahingossa, ja jos omistaja vain huomaisi sen, virhe korjattaisiin. Mutta asia ei tullut kulloonkaan. Se joutuisi tyytymään autossa odotteluun. Hän ei halunnut päästää koira karkaamaan pimeään. Ei nyt. Koskaan ei tiennyt, mitä siellä piili.

Hän oli pysäyttänyt auton tiensyrjään sen sijaan että olisi ajanut koko matkan Stórhöfðin niemenkärkeen, jonne oli matkalla. Ajaessaan hänestä oli näyttänyt kuin aurinko olisi kohoamassa idästä niemestä ja Heimaeyn saarta yhdistävän kannaksen takaa. Se ei tietenkään voinut mitenkään pitää paikkaansa, ja lähemmäs ajettuaan hän näki, ettei kajo ollutkaan peräisin horisontista. Valonlähde näytti olevan Brimurðurin kivisellä rannalla Ræningjatangi-niemen ja Garðsendin välisen kannaksen alapuolella. Vaikka hänellä olikin kiire, hän päätti

tutkia asian tarkemmin. Hän tiesi sisimmässään, ettei kyse ollut uteliaisuudesta vaan siitä, että hän voisi viivyttää asiaansa vähän aikaa. Jos hän ei pitäisi varaansa, hän kääntyisi takaisin istuuduttuaan taas autoon. Palaisi kotiin sen sijaan, että veisi loppuun sen, mikä oli ajanut hänet jalkeille ja kaupungin rajojen ulkopuolelle, kun oli vielä yö.

Noustuaan nyt autosta Ásta tunsi hajun, joka paljasti, mistä kajo oli peräisin. Hän siristi silmiään nähdäkseen paremmin ja uskoi erottavansa savua, joka kieppui kohti talvista taivasta. Jotain oli sytytetty palamaan. Hän ylitti tien varovasti ja käveli notkelman suuntaan, alas rantakaistaleelle. Asfaltin ohut lumikerros oli muuttunut kovaksi ja liukkaaksi kuoreksi, eikä hän missään tapauksessa halunnut kaatua, murtaa jalkaansa ja maata tiellä yksin ja kylmissään siihen saakka, että joku sattuisi kulkemaan ohi. Odotuksesta saattaisi tulla varsin pitkä. Heti tien ylitettyään hän rentoutui. Lumen mukava narina kenkien alla rikkoi hiljaisuuden ja hänen huuruinen hengityksensä kisaili ilmassa savun kanssa.

Ásta tuli ajatelleeksi kannaksen nimeä ja sen alkuperää ja epäroi ennen kuin otti viimeisen askeleen. Kauhu kynsi hänen selkäänsä ja hän kietoi käsivartensa ympärilleen. Hänen olonsa tuntui naurettavan epämiellyttävältä, kun hänen ajatuksensa kulkivat merirosvoihin ja turkkilaisten muinaiseen ryöstöretkeen. Hän yritti ravistaa ajatukset mielestään. Heidän uskottiin nousseen täällä rantaan, mutta hän ei pelännyt, että rantakivikossa seisoi käyrämiekkää heilutteleva mies, joka veisi hänet orjuuteen. Hänestä tuntui epämiellyttävältä, että alue oli yhtä autio kuin muinoinkin. Siksi merirosvot olivat päässeet huomaamatta maihin, ja samasta syystä hän olisi pulassa, jos pyromaanin päähän pälkähtäisi hyökätä hänen kimppuunsa. Ásta seiso hiljaa paikoillaan ja veti syvään henkeä. Kylmä savunsekainen yöilma täytti keuhkot ja kauhu yltyi.

Hänen olisi lakattava käyttäytymästä kuin mikäkin aasi. Siellä poltettiin epäilemättä pelkkää roinaa. Ihmisten mieleen juolahti kaikeklaisia keinoja säästää rahaa, ja kierrätysmaksut voisi välttää, jos poltti roskia yön turvin. Yksi seikka puhui kuitenkin teoriaa vastaan

– missään ei näkynyt minkäänlaista ajoneuvoa. Tuskin kukaan alkaisi jalan raahaamaan paikalle mitään poltettavaksi kelpavaa. Ásta asteli rinteiden reunaan ja huokasi helpotuksesta nähdessään, ettei rannalla kajastavan nuotion luona ollut ketään.

Ástan seisomapaikalta oli mahdoton erottaa, mitä poltettiin. Liekit eivät kohonneet korkealle, mutta silti tuli paloi voimakkaasti. Hän käänsi katseensa pois rannasta, mutta heikossa kuunkajossa hän ei nähnyt ketään, joka olisi voinut sytyttää tuon omituisen nuotion. Tosin kiven taakse ei ollut kovinkaan vaikeaa kätkeytyä – mutta miksi? Hän ei ollut mikään pukuun sonnustautunut James Bond. Hän oli Ásta Jóns, ja hänellä oli talvitakkinsa alla aika naurettava kotiasu, ja paikkakin oli sitä paitsi Vestmannasaaret. Järki sai taas vallan ja hän päätti mennä lähemmäs. Hän halusi nähdä, mitä siellä poltettiin. Sen jälkeen hän ajaisi Stórhöfðiin ja asiansa toimitettuaan kiirehtisi kotiin. Hän ei ajatellut asiaa sen tarkemmin, jotta epäilykset eivät lannistaisi rohkeutta.

Alas rantaan johtavassa rinteessä ei ollut lunta vaan maata peitti liukas levämatto. Paikoitellen jää kimmelsi kuunkajossa, ja Ásta hivutautui varovasti alas. Lopulta hän pääsi ehjin nahoin tasaiselle maalle ja käveli kohti tulta. Se paloi jyrkän hiekkatörmän suojassa, niin kaukana vesirajasta kuin mahdollista. Tarvittaisiin voimakas nousuvesi, jotta aallot ylettyisivät nuolemaan tulta, eikä sijainti varmaankaan ollut mikään sattuma.

Vaikka Ásta lähestyikin valkeaa ripein askelin, hän ei erottanut, mitä siellä poltettiin. Liekkien kajo sokaisi eikä mitenkään voinut erottaa, mikä oli joutunut tulenruoaksi. Vähitellen Ástan silmät totuivat valoon ja palava musta röykkiö sai muodon. Hän ei huudahtanut ääneen eikä kaatunut taaksepäin vaan painoi molemmat kätensä suulle ja tuijotti edelleen. Tulen rätinän seasta hän erotti alempaa aaltojen loiskeen, mutta hän ei ollut kiinnittänyt ääneen tätä ennen minkäänlaista huomiota. Hänen kasvojaan kirveli lämmössä, vaikka hetkeä aiemmin niitä oli paleltanut. Hajukin oli muuttunut. Hän erotti bensiinin lemahduksen. Tuntui aivan siltä kuin näkö olisi viritänyt muut aistit ylikierroksille.

Siellä paloi ihminen. Lautojen päällä makasi jotain, mikä saattoi olla vain ruumis. Se oli hiilenmusta, joten oli mahdotonta erottaa, oliko kyseessä nainen vai mies. Silti ei ollut epäilystäkään, ettei kyse ollut nukesta tai mallinukesta. Siellä paloi liha eikä muovi. Käsivarret, jalat, keskivartalo ja pää, leuka veltttona ja silmät kahtena mustana aukkona, jotka tuijottivat häntä.

Ásta tajusi alkaneensa huomaamattaan huutaa kämmentensä suojassa. Ei tarvittu ensihoitajaa toteamaan, ettei henkilöä voinut enää pelastaa. Se oli ollut myöhäistä jo kauan sitten. Hän perääntyi varovasti tulen luota irrottamatta katsettaan palavasta päästä ja ylös kurottuvista liekeistä. Tuntui kuin aika seisoisi paikoillaan, ja joka askel veisi ikuisuuden. Viimein hän pakotti itsensä kääntymään. Kun hän lopulta vilkaisi tulosuuntaansa hän tajusi nähneensä samalla jotain silmäkulmassaan. Jotain kirkasta, joka ei kuulunut tummaan ympäristöön vaan oli piilossa suuren kiven takana. Hänen oli pakko kääntää päätään, vaikka mieli ei yhtään tehnyt. Hänen oli saatava selville, mitä se oli. Oliko se tuulen lennättämää muovia vai joku, joka oli havainnut hänet? Ja jos oli, aikoiko henkilö seurata häntä? Hänen oli pakko saada se selville. Se olisi liian myöhäistä siinä vaiheessa, jos häntä isketäisiin niskaan.

Ásta vilkaisi taakseen valmiina ottamaan jalat alleen heti, kun näkisi ihmisen. Jos rannalla oli joku toinen, oli selvää, että kyseinen henkilö oli sytyttänyt tulen. Muu ei ollut mahdollista. Hän oli kohottanut kätensä kasvoiltaan, ja huuto purkautui vapaasti ilmoille hänen huomattessaan, että joku istui suuren kiven vieressä ja näytti vain tuijottavan eteensä tulen suuntaan. Hän ei erottanut kasvoja, koska takin suuri huppu oli vedetty pään yli. Liekkien valon ja varjojen läpi hän ei edes saanut selvää, oliko henkilö mies vain nainen. Hän päätti varautua edelliseen vaihtoehtoon, koska mies juoksisi nopeammin. Sen enempää miettimättä hän otti jalat alleen. Hänen olisi päästävä autolle ja pois alueelta. Haettava apua.

Päästyään vaivoin takaisin tielle liukasteltuaan ja kompastuttuaan iljanteisella levällä Ásta vilkaisi taas taakseen. Kukaan ei seurannut

hänen kannoillaan. Hän etsi katseellaan paikkaa, jossa henkilö oli istunut ja uskoi katsovansa oikeaan suuntaan. Mutta heikko valaistus esti häntä näkemästä kunnolla ja tulen valokin häiritsi. Se varmaan selitti, miksei hän ollut huomannut mitään rannalle mennessään. Takkiin pukeutunut henkilö oli hyvinkin saattanut istua siellä, kun hän saapui paikalle.

Ásta siristi silmiään ja tutki paremmin oikeaa kohtaa. Lopulta hän erotti punaisen takin ja huoahiti helpotuksesta. Näytti siltä, että henkilö istui paikoillaan kauhun kangistamana. Sitten hänen mielessään käväisi, että ehkä tuolla olikin pelkkä takki – ehkä omistaja oli jättänyt sen sinne liikkuaakseen ketterämmin. Sen useampia teorioita ei tarvittu, ja hän pinkaisi taas juoksuun. Juostessaan hän ei irrottanut katsetta autostaan eikä varonut liukasta tietä. Hän liukastui, kaatui eteenpäin ja päätyi kontilleen asfalttia peittävälle jälle. Hänen polviaan ja ruhjoutuneita kämmeniään särki, mutta kipu vaihtui ihmetykseksi, kun hän kuuli vasemmalta tietä pitkin lähestyvän moottorin hurinaa. Hän vilkaisi äänen suuntaan valmiina heittäytymään sivuun, jos jokin ajoneuvo ajaisi suoraan häntä kohti. Se ei varmastikaan ollut auto, mutta ehkä sähköpotkupyörä.

Äänenlähde osoittautui olevan lähempänä ja pienempi kuin hän oli arvellut. Huomattavasti pienempi. Ástan mielessä käväisi, että hän näki varmaan unta.

Edelleen nelinkontin hän katseli ihmeissään robotti-imurin liukuvan ohitseen ja katoavan tietä alas kaupungin suuntaan. Hän seurasi sitä hetken katseellaan, kunnes muisti, että hänellä oli kiire pois. Hän nousi pystyyn välittämättä kipeistä polvistaan ja kiirehti autolleen. Sen luo päästyään hän etsi avaimen talvitakin taskusta. Kätet vapisivat niin, että se melkein putosi, ja hän huomasi nyyhkyttävänsä hillitömästi. Stressiä ei myöskään vähentänyt, että Móri haukkui kiivaasti ja riehui takapenkin ikkunassa. Mutta hän pääsi sisään ja lukitsi heti auton ovet. Hän käynnisti moottorin pyyhkimättä kasvojaan, vaikka ne olivat itkun ja juoksun jäljiltä nahkeat. Móri vaikeni, työntyi etupenkkiin väliin ja aikoi tunkea hänen syliinsä. Hän työnsi koiran

matkustajan paikalle, eihän hän voinut ajaa kolmekymmentä kiloa villiä iloa sylissänsä.

Auton nokka osoitti väärään suuntaan, ja Ástan oli pakko tehdä käännös kapealla tiellä. Kaikessa kiireessä se osoittautui mahdottomaksi. Hän kaasutti liikaa ja auto liukui liian nopeasti eteen- ja taaksepäin. Hän jarrutti ja auto pyöri edestakaisin kuin cocktailravistimessa. Ásta luopui aikeesta nopeasti, varmana siitä, että päätyisi ojaan. Vaikka ajatus olikin kauhea, hänen oli pakko ajaa eteenpäin pienelle pysäköintialueelle rannan tuntumaan ja kääntää auto siellä. Auton nokka osoitti edelleen jotensakin siihen suuntaan eikä se veisi kuin hetken.

Ásta hengitti muutaman kerran sisään ja ulos. Se sai hänet vähän rauhoittumaan, ja hän tarttui tiukemmin ohjauspyörään ja painoi kaasua. Jos joku nousisi rannalta ja käyttäytyisi uhkaavasti, hän voisi vain ajaa henkilön yli.

Ásta kumartui eteenpäin ohjauspyörän ylle nenä lähes kiinni tuulilasissa. Hän ei rojhennut ajaa kovaa vauhtia liukkaan kelin vuoksi, sillä hän tiesi reagoivansa väärin vaaratilanteissa. Hän muisti, että puhelin oli liitetty autoon ja laittoi näytön päälle soittaakseen poliisille. Poliisi päivysti vuorokauden ympäri henkilökunnan vähäisyydestä huolimatta, ja heiltä menisi korkeintaan kymmenen minuuttia päästä paikalle. Hän käski puhelimen soittaa numeroon 112.

Valtavan paineen alaisena oli vaikeaa suorittaa kahta asiaa yhtä aikaa eikä Ásta onnistunutkaan. Keskittyessään käännökseen hän painautui ihan rattiin kiinni ja osui äänitorveen. Hän säikähti pahan kerran kimakkaa ääntä, painoi kaasua, hurautti urille ja käänsi auton kuin rallikuski. Sitten hän kaasutti tiehensä muistamatta asfaltin jääpintaa.

Se hänen olisi kannattanut muistaa.

3. LUKU | PÄIVÄ 1 – TORSTAI

Trausti ei enää kiinnittänyt huomiota tuulen ulvontaan ulkona. Ääneen oli tottunut uskomattoman nopeasti. Huomattavasti kauemmin häneltä oli mennyt tottua Amerikassa kämppänsä makuuhuoneen ilmastointilaitteen vinkunaan. Täällä hän oli vasta ollut muutaman tunnin, mutta häneltä oli mennyt kuukausitolkulla ennen kuin ilmastoinnin ääni lakkasi ärsyttämästä häntä. Ehkä se johtui siitä, ettei tuulta voinut siirtää muualle, mutta helvetin tuuletinjärjestelmän olisi helposti voinut siirtää ulkoseinällä johonkin toiseen kohtaan. Sitä paitsi saattoi olettaa, että tuuli vinkui paikassa, jota pidettiin Euroopan tuulisimpana. Paikalle saavuttuaan hänellä ei ollut ollut mitään syytä epäillä väitettä. Stórhöfði oli maan eteläisin asuttu piste, ja jos ei otettu huomioon loivaa ja kapeaa kannasta, joka yhdisti niemen pääsaareen, se oli lähes kokonaan meren ympäröimä. Ulkona ei siis ollut minkäänlaista suojaa, ja Trausti oli iloinen, ettei heillä juuri nyt ollut sinne mitään asiaa.

Viima, joka löi heitä vastaan heidän noustessaan autoista pysäköintialueella talon edustalla, oli vähän tyyntynyt. Siggalla ja Raggalla oli ollut suuria vaikeuksia pysyä pystyssä, olivathan he huomattavasti miehiä kevyempiä. Siggan vapaana hulmuavat hiukset olivat nousseet suoraan pystyyn, kun hän oli hivuttautunut talon suuntaan. Traustin mielessä oli käväissyt napata hänestä kuva, mutta sitten hän oli muistanut, että puhelin oli rikki. Jos hän ajatteli asiaa realistisesti, se ei olisi

kuitenkaan onnistunut. Hän oli itsekin joutunut tekemään kaikkensa pystyssä pysyäkseen. Mutta ei sillä väliä. Sigga olisi kuitenkin pakottanut hänet poistamaan kuvan. Sigga oli tottunut näyttämään täydelliseltä, mutta tuolla hetkellä hän muistutti lähinnä pelleä. Pelleä, joka oli tullut sairaana töihin. Hän oli edelleen kalmankalpea merimatkan jäljiltä.

Mutta niemellä riehuva tuuli ei pilannut ryhmän iloa siitä, että heillä oli tukevaa maata jalkojensa alla. Jos jotain, niin tuuli oli pikemminkin piristänyt heitä, puhdistanut keuhkot suolaisesta meri-ilmasta ja vienyt pois suussa maistuvan happamuuden. Se vapautti myös Traustin pessimismistä, joka oli vaivannut häntä tuon lyhyen matkan ajan satamasta niemelle, ja nyt hän oli taas paremmalla tuulella. Puna-viini, jota he kaatoivat kurkkuunsa asetuttuaan taloksi, oli lopullisesti vienyt pahan olon mennessään, sekä hänen että muiden. Hän ei enää kaivannut puhelintaan.

Ilmassa tuntui heikko maalinhaju ja hienoinen puun tuoksu. Trausti ei tiennyt, miltä talo oli aiemmin näyttänyt sisältä, mutta selvästikin kaikki ovet ja ikkunat oli vaihdettu, seiniin oli asennettu kipsilevyt, keittiö oli uudenaikaistettu ja kylpyhuoneiden määrää lisätty. Ainakin hän epäili, ettei majakanvartija ollut tarvinnut neljää. Paikalla ei ollut vesijohtoverkkoa, joten sadevesi valutettiin betonikaivoon, mistä vesi johdettiin taloon. Trausti ei ihan ymmärtänyt, kuinka se sopi nykyaikaiseen majoitukseen, mutta todennäköisesti järjestely vältti, koska täällä ei asuttu säännöllisesti. Vieraat kuluttivat suihkuvettä surutta, mutta vierailujen välillä saattoi kulua viikkoja, ellei jopa kuukausia, jolloin vettä kertyi varastoon seuraavaa tuhlauksetta varten. Hänen käsittääkseen töitä ei vielä ollut viety ihan päätökseen, mutta huonekalut olivat paikoillaan ja seinillä oli kuvia. Ei ollut helppo huomata, mitä oli tekemättä. Keittiössä oli kaikki tärkein, ruokailutilassa korkea lasikaappi täynnä viinilaseja, kylpyhuoneissa oli pyyhkeitä, kylpytakkeja ja saippuaa ja makuuhuoneissa valmiiksi pedatut vuoteet. Kaikki oli upouutta ja parasta laatua, mutta jollain tavoin talosta oli myös onnistuttu tekemään viihtyisiä. Näytti

siltä kuin missään ei olisi nähty vaivaa, ja lopputuloksesta oli sattumalta tullut tällainen.

Jos Leifur oli pelännyt joutuvansa nukkumaan vanhassa viete-risohvassa, huolet olivat osoittautuneet turhiksi.

”Tämä on mieletöntä, Ari, mieletöntä.” Leifur nojautui höyhen-pehmeän sohvan selkänojaan toisessa olohuoneessa, jonne he oli-
vat asettautuneet. Hän nosti jalkansa sohvapöydälle, siemaisi lasis-
taan ja hymyili leveästi. ”Mieletöntä.”

Siinä Leifur osui naulankantaan. He olivat nyt taivaassa, jos ver-
tasi kaikkiin niihin illanviettoihin, jolloin he olivat joutuneet ahtau-
tumaan opiskelija-asuntolan pieniin yksiöihin. Silloin he olivat tyy-
tyneet istumaan sängyllä, kirjoituspöydän tuolilla ja lattialla ja olivat
tuskin kyenneet liikkumaan törmäämättä toisiinsa niin ahtaassa tilassa.
Viini laseissa oli nyt parempaa kuin silloin, ja aitokorkilliset lasipullot
olivat tulleet hanapakkausten tilalle. Lasitkin olivat hienostuneem-
mat. Ne kaikki olivat samanlaisia, jalallisia kristallilaseja, toisin kuin
se kokoelma yksittäisiä laseja, joista he olivat muinoin juoneet. Myös
alkoholimäärä oli suurempi – yhteen kootut pullot täyttivät melkein
kokonaisen keittiönkaapin hyllyn, mukana Traustin taxfreesta huo-
lallisesti valitsema keskihintainen viini. Ainoastaan hapannaama Lei-
fur oli valinnut tuotavat menneiden aikojen hengessä ja kolauttanut
pöytään kaksi laatikollista puolen litran oluttölkkettä ja kaksi tasku-
mattia Ópal-snapsia. Sen pidemmälle nostalgia ei yltänyt, sillä Leifur
oli kaikkien muiden tavoin ottanut mieluummin viiniä, kun Sigga
haki heille lasit lasikaapista.

”Jalat pois pöydältä”, Ari kumartui töytäisemään Leifurin jalkoja.
Sukat olivat samanlaiset, mutta kuluneet eri verran, toinen oli har-
maa ja siinä oli reikä varpaassa. ”Meidän on pidettävä paikat siis-
teinä.”

Leifur laski vastentahtoisesti jalkansa lattialle, mutta selvästikin
se tuntui hänestä vain hienostelulta. Leifur ei murjottanut koskaan
kauan. Hän hymyili niin, että punertavat hampaat loistivat. ”Minun
olisi pitänyt ryhtyä sijoittajaksi. Piru vie, mikä moka.”

Leifur oli opiskellut tietojenkäsittelytiedettä ja ennen kuin oli lautalla muuttunut kalpeaksi ja pyytänyt anteeksi poistumistaan, hän oli selittänyt muille tyytymättömyyttään työpaikkaansa. Paljastus ei ollut erityisemmin yllättänyt Traustia. Leifur nyt vain sattui olemaan sellainen. Hän rämpi eteenpäin eikä ihan sopinut virheiden etsintään tai muuhun tarkkuutta vaativaan työhön. Hän oli sitä tyyppiä, joka avasi olutpullon rikkomalla sen kaulan, jos korkinavaajaa ei löytynyt. Trausti ei ollut koskaan käsittänyt, miksi Leifur oli valinnut nuo opinnot tai miten hän ylipäättään onnistui valmistumaan. Mutta Leifurille oli ominaista, että hän oli jotenkin onnistunut taistelemaan tielleen osuneiden esteiden yli, olipa kyse sitten kokeista tai pysäköintialueen lumikinoksista. Jos hän sattuisi vaihtamaan alaa, sijoitus- ja rahoitusala ei tulisi kysymykseen. Se sopisi hänelle aivan yhtä huonosti kuin tietokonetyö, ehkä jopa huonommin. Trausti ei ainakaan luottaisi Leifurin salkunhoitoon, mikäli hänellä ylipäättään olisi varaa sijoittaa mihinkään.

”Ai, Trausti, viitsisitkö täyttää lasini?” Sigga ojensi hänelle tyhjän punaviinilasinsa täysin varmana myönteisestä vastauksesta. Ei merkinnyt mitään, että he kumpikin istuivat, niin kuin muukin porukka. Trausti oli noussut pystyyn jo ennen kuin Sigga oli sanonut sanottavansa, opiskeluvuosien lihasmuisti toimi selvästi hyvin. Kun Sigga oli pyytänyt jotain, hän oli aina ponkaissut pystyyn, vaikkei oikein tiennyt miksi. Hän ei ollut ihastunut Siggaan, kuten Sigga epäilemättä kuvitteli. Lyhyt itsetutkiskelu ei juuri ollut tuottanut tulosta – paitsi sen, ettei Sigga oikeastaan jättänyt muuta vaihtoehtoa kuin toiveensa täyttämisen. Sigga oli tottunut käskemään, mutta pyytäessään palvelusta hän teki sen aina kauniisti ja kiitti. Siitä syystä ei syntynyt vaihtelmaa, että hän pitäisi Traustin palvelualltiutta itsestään selvänä.

Ari ja Sigga olivat aina olleet johtajia ja olivat yhä. He tekivät tärkeimmät päätökset ryhmän puolesta, ja yleensä heidän ehdotuksensa voittivat, jos toisten ehdotukset poikkesivat niistä. Sigga oli alun perin ehdottanut, että he lähtisivät Vestmannasaarille Guggan hautajaisiin. Ari oli vielä lisännyt, että tapaamisesta kannattaisi tehdä kunnolli-

nen. Trausti oli peukuttanut ehdotusta ryhmäkeskustelussa varsin nopeasti.

Valmistuttuaan Ragga, Sigga, Ari ja Leifur olivat muuttaneet asuntolasta yksi toisensa jälkeen, kunnes Trausti oli yksin jäljellä. Sen seurauksena yhteydenpito oli nopeasti jäänyt, vaikka se ei ollutkaan ollut tarkoitus. Joka kerran, kun joku pakkasi tavaransa ja tyhjensi pikkuriikkisen opiskelija-asuntonsa, kuultiin kauniita lupauksia yhteydenpidosta. He perustivat keskusteluryhmän, joka aluksi toimi aktiivisesti, mutta jota ajan kuluessa käytettiin yhä harvemmin. Silloin tällöin se heräsi henkiin, mutta Trausti epäili olevansa ainoa, joka tunsi jännitystä puhelimen piipatessa ja ilmoittaessa uudesta viestistä. Toiset olivat jotenkin sopeutuneet nykyiseen tilanteeseen häntä paremmin ja olivat sosiaalisesti häntä taitavampia. Kaiken lisäksi he asuivat Islannissa. Heidän ei ollut tarvinnut lähteä hänen tavoin jatko-opintoihin ulkomaille.

Trausti oli opiskellut lääketiedettä, ja hänen opintonsa olivat pisimmät. Sigga oli jatkanut maisteriopintoihin suoritettuaan oikeustieteen alemman tutkinnon, mutta oli siinä vaiheessa vuokrannut asunnon yleisiltä markkinoilta. Toiset tyytyivät alempaan tutkintoon tai pitivät vuoden vapaata ennen maisteriopintoja. Siksi Trausti asui vielä kaksi vuotta opiskelija-asunnossaan ystäväporukkaa vailla. Se oli yksinäistä aikaa, mutta hän saattoi kiittää köyhää seuraelämänsä opintomenestyksestään, joka parani huomattavasti opintojen loppupuolella. Yksi opettajista jopa mainitsi sen ääneen. Se olisi ilahduttanut Traustia huomattavasti, ellei mies olisi lisännyt, että hän oli noussut pohjalta lähes huipulle. Trausti ei olisi halunnut muistutusta siitä, että hän oli päässyt pääsykokeen ahtaasta neulansilmästä läpi toiseksi viimeisenä. Ihan tyyppillistä hänelle, ettei hän onnistunut edes olemaan tyylikkäästi hännänhuippuna. Oli sentään hienompaa olla viimeinen kuin toiseksi viimeinen.

Kun uutinen Guggan kuolemasta oli tullut, Sigga oli perustanut uuden keskusteluryhmän ja väittänyt, ettei pystynyt keskustelemaan asiasta ryhmässä, johon kuollut henkilö kuului. Matkaa suunnitel-

taessa uuteen ryhmään oli tullut enemmän kirjoituksia kuin vanhaan niinä vajaan neljänä vuotena, jotka olivat kuluneet hänen valmistumisestaan. Ehkä tämä tiivis yhteydenpito helpotti jälleennäkemistä ja ehkäisi vaivaantumisen, kun he lopultakin taas tapasivat. Mitä enemmän kirjoituksia tuli, sitä selvemmäksi kävi, kuinka paljon he odottivat tapaamista, vaikka kaikki yrittivätkin hillitä itsensä olosuhteiden vuoksi. Traustia ilahdutti, ettei hän ollut ainoa, joka malttoi tuskin odottaa toisten tapaamista, niin kuin alussa oli vaikuttanut. Heidän jännityksensä ei kuitenkaan ollut mitään hänen omaansa verrattuna, sillä hän teki matkan Islantiin ollakseen heidän seurassaan. Siksi hän oli esittänyt tulewansa ihan sattumalta pikkuvierailulle. Hän pelkäsi vaikuttavansa muuten muiden mielestä lähes sääliittävältä. Mutta ei hän ollut. Erityisopinnoissa häntä pidettiin jopa varsin lupaavana, siitä huolimatta, että toiseksi viimeisen leima oli roikkunut hänessä Islannissa suoritettujen opintojen ajan.

Trausti haki puolillaan olevan pullon ja kaatoi siitä lasiin. Hän täytti myös Leifurin lähes tyhjän lasin, mutta Ragga laski kätensä omansa päälle, kun hän aikoi kaataa tällekin lisää. Siksi Ari sai loput. Itse hän ei kaivannut mitään eikä erityisemmin välittänyt alkoholista. Hän istuutui ja toivoi oikeastaan, ettei kukaan ehdottaisi uuden pullon avaamista. Häntä väsytti ja hän halusi mieluiten päästä nukkumaan, antaa väsymyksen ottaa vallan ja nukahtaa. Aikaero ei auttanut ja hän halusi olla pirteä huomenna, kun edessä oli matkan surullinen tarkoitus. Hän ei halunnut tulla yllätetyksi haukottelemaasta Guggan hautajaisissa. Tai ettei pystyisi pidättelemään kyyneliä väsymyksen vuoksi.

Ragga hymyili hänelle ja Trausti vastasi hymyyn. Hän toivoi, etteivät hänen hampaansa olleet kuin Leifurin suukalusto. Yhteen aikaan hän oli katsellut Raggaa sillä silmällä, pitänyt hiljaista olemusta viehättävänä ja mielteliästä ilmettä vastustamattomana. Lyhyeksi leikattu tukka oli myös ihastuttanut, sillä siihen aikaan kaikilla muilla nuorilla naisilla oli näyttänyt olevan pitkät hiukset. Hän oli tulkinnut hiustyylin siten, että Ragga olisi erilainen kuin suurin osa